

2. Чапай А. Декілька телефонних дзвінків вирубають увесь інтернет. Активісти будують тіньову мережу [Електронний ресурс] / Артем Чапай // TEXTY.ORG.UA. – 2012. – Режим доступу: http://texty.org.ua/pg/article/editorial/read/35694/Dekilka_telefonnyh_dzvinkiv_vyrubajut_uvves_internet_Aktyvisty

3. Shapiro S. Revolution, Facebook-Style [Електронний ресурс] / Samantha M. Shapiro // The New York Times Magazine. – 2009. – Режим доступу: <https://www.nytimes.com/2009/01/25/magazine/25bloggers-t.html>

Поберезька Г.Г.

*кандидат педагогічних наук, доцент,
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»*

ОГЛЯД НЕФАХОВИХ МЕДИЧНИХ ПЕРІОДИЧНИХ ВИДАНЬ: ТЕМАТИЧНО-ЗМІСТОВЕ НАПОВНЕННЯ

Поширення в суспільстві актуальної інформації про досягнення медицини, здійснення просвітницько-виховної діяльності стосовно питань охорони здоров'я населення залежить від функціонування популярної медичної преси. У науковій літературі бракує аналізу тематичного наповнення нефахової медичної преси та аналізу її змісту.

Тематичне розмаїття вітчизняної періодики досліджували Н.О. Артамонова, Н.В. Зелінська, О.Ф. Коновець. Функціонуванню медичної літератури в соціальних комунікаціях присвячено дослідження В.М. Гончара, А.А. Крючина, М.С. Морозової, Н.В. Солоніна, Ю.Т. Шарабчієва та ін.

Мета – проаналізувати тематичний розподіл нефахових періодичних медичних видань станом на 2019 рік.

Методом контент-аналізу проаналізовано асортимент видань та їх тематику за Каталогом періодичних видань України (2019 рік). Усього станом на перше півріччя 2019 року в Україні видають 40 нефахових газетних і журнальних видань медичної тематики. У них подано загальні поради щодо дотримання здорового способу життя, рекомендації з традиційної і нетрадиційної медицини.

За тематичною спрямованістю медичні видання можуть бути: однотематичними, в яких усі рубрики присвячені охороні здоров'я (напр., нові методики лікування, поради фахівців нетрадиційної медицини, оригінальні рецепти збереження здоров'я, індивідуальні консультації для читачів); різнотематичними (тільки один чи кілька розділів стосуються питань здоров'я). Наприклад, у газеті «Пантелеймон-цілитель», крім розділу «Здоров'я», містяться інші: «Православ'я», «Кулінарія». Про тематичне розмаїття газети «Добре здоров'я» свідчать постійні рубрики: «Поради психолога», «Дім і сім'я», «Він і вона», «Батьки і діти».

До однотематичних та різнотематичних можуть належати видання – порадики, своєрідні консультанти, що складаються переважно з листування читачів («Лечебные письма», «Лечебные письма. Пенсионер», «Айболит. Письма» та ін.). Тематично-змістове наповнення цих видань відбиває комунікативний процес: читач (запитання) – редакція (чи зовнішній експерт) (відповідь) – реакція на відповідь (відгук, подяка). Уже в лідах до статей публікують лист з історіями дописувачів щодо їхніх проблем із здоров'ям або, навпаки, щодо одужання з подальшим описом методу лікування.

Нефахові періодичні видання з медицини умовно можна об'єднати у такі тематичні групи:

1. Видання про традиційну медицину з порадами щодо дотримання здорового способу життя («Здоров'я і довголіття», «По-українськи», «Добрый лікар» «Будьмо здорові!», «Добре здоров'я», «Довкілля та здоров'я»). У цих виданнях публікують численні рецепти здоров'я, молодості і довголіття, питання психології; висвітлюються нові методики і підходи до лікування різних захворювань. На сторінках видання читачі знайдуть ефективні поради фахівців різного профілю, нові методики і підходи до лікування різних захворювань, практичні рекомендації щодо здорового і повноцінного життя. Інколи публікують інтерв'ю з медиками, розробниками певних оздоровчих комплексів та ін.

2. Видання, присвячені нетрадиційній медицині («Домашній доктор – цілитель», «Долгожитель», «Ескулап», «Зелена планета Земної», «Лечимся вместе», «Народна медицина – поради лікарів», «Травник: зцілення без ліків», «Целитель», «Домашній доктор – цілитель», «Доктор Бджілка», «Ескулап», «Доктор Нострадамус»).

Тематика видань – корисна інформація та практичні поради фахівців нетрадиційної медицини, відомих лікарів, учених, які спеціалізуються на питаннях альтернативної медицини, з питань здоров'я, харчування, образу життя. Ці видання розраховані на читачів, які прагнуть розширити свій світогляд та відносять ці видання до сфери своїх зацікавлень або які зневірилися у традиційній медицині та прагнуть довідатися нові рецепти лікування хвороб. Хоч нетрадиційну медицину визнано повноцінним розділом медичної науки, нефахові вітчизняні видання можуть містити сумнівні з погляду доказової медицини поради.

3. Видання про медицину релігійного змісту або в яких лише окремі розділи релігійної тематики («Исцелись верой», «Пантелеймон-цілитель», «Моя сповідь. Газета віруючої людини»). Вони мають багато спільного з конфесійними виданнями щодо морально-етичного, просвітницького, виховного їх призначення. У доступній формі в них розглядаються питання стосовно фізичного здоров'я людини, що нерозривно пов'язано з її духовним розвитком; медичні проблеми тлумачаться в контексті християнського світогляду.

Окремий інтерес становлять заголовки видань, оскільки вони оперують до соціального досвіду читачів, декларують обов'язкове одужання. Так, слово «здоров'я» у назвах періодичних видань фігурує 12 разів, «лікар», в тому числі

рос. «доктор», «цілитель» зазначено 7 разів. Таку тенденцію можна пояснити тим, що ці слова викликають у читачів довіру (лікар є авторитетом) та сподіванням на перемогу над хворобою (декларація здоров'я), а тому подібні заголовки підвищують прихильність читачів до видань.

Отже, тематично-змістове наповнення вказаних вище груп видань спрямовано на розширення світогляду нефакхівців медичної галузі, забезпечення їх знаннями та уміннями для збереження і зміцнення власного здоров'я, інформування масового читача про новації в галузі практичної охорони здоров'я.

У найширшому розумінні медичні видання можуть бути одготематичними та різготематичними; стосуватися питань традиційної і нетрадиційної медицини, зокрема і в релігійному контексті.

Список використаних джерел:

1. Артамонова Н.О. Сучасні тенденції розвитку наукової медичної інформації // Вісн. ХДАК. Сер. Бібліотека. 2009. № 27. С. 45-51.
2. Каталог періодичних видань на 1-ше півріччя 2019 року. URL: <http://presa.ua/dlja-rodpruschyuka/katalogi-dlja-skachuvannja/> (дата звернення: 01.03.2019).
3. Популярна медична енциклопедія / за ред. акад. Петровського Б.В. Москва : Радянська енциклопедія, 1979. URL: <http://bibliograph.com.ua/624-7/index.htm> (дата звернення: 10.02.2019).
4. Морозова М.С. Медицинская литература в системе научных коммуникаций: проблемы издания и распространения: автореф. дис. ... канд. пед. наук : 05.25.03 / Морозова Мария Станиславовна ; Б-ка РАН. СПб., 2004. 22 с.